

ACC. N:R M. 9945 : 1-48.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: *Skåne*

Upptecknat av: *Ellida Ohlsson*

Härad: *Vemmenhög*

Adress: *nr 5, Kånstorp, Skurup*

Socken:

Berättat av: *olika äldre personer och egna iakttagelser*

Uppteckningsår: *1946*

Född år *1889* i *Skurup*

Konkreta julseder.

2. 1-48.

Lu.F. 34.

Skriv endast på denna sida!

Svar på frågelista nr 34. Konkreta julseder.

När det gäller tradition kring julsederna får man tyvärr säga att det inte finns mycket av det utsbetnade kvar i våra dagars ungdom & knappast ens i medelålders folks rum. De intimare förbindelserna mellan stad & landsbygd, konstbyg & lönade samt olika delar av landet har gjort att ingen gräns numera kvar dragas mellan olika orter & olika befolkningsskikt, seder & bruk. Intresset för gammal tradition har dock varit, den personliga maken & tiden; sin kultur har utvecklats därtill att det mest blir en parodi om man försöker efterlikna gamla seder & bruk, de kunna inte föras med de nya miljöer. Man kan också så mycket myta att tillgå alltid att det som för gjorde julen till det den då var överträffats av det vardagliga.

Men det kanske kan vara av intresse att se hur utvecklingen gått vil jag också ställa fram något om julsederna hos minna yngre & där de istället vid olika tidsperioder: Då man var en ung 1860-70-talet, när jag växte om barn 1890-talet & i våra dagar.

Lu F. 34.

Julhelena på 1860-70 talet.

1. Adventhåndagen firades utan annat arrikande från vanlig söndag än att man ansåg för "lite ~~mer~~ heli" det var kyrkostämets nyårsdag & det börja & julas. Så många som kunde komma hemifrån gick i kyrkan & den lummavarande kvinnan kokade "adventsgröt". Det var brukligt med gröt, råtegröt, vid alla måne löglidsdagar, "adventsgröt", kyrkjelmorsgröt & "barnmedas-gröt".
2. Lucia firades inte alls.
3. När advent gäst in började julfröberedelserna. Först av dessa kom ljusstjörningen som den inte gjorts jämt. När jula togs in i oktober slaktades allt efter gårdens storlek & behov av kött & talg till den flena. Det var till stor del just behovet av talg som var avgörande. På gårdarna ingick viss vikt av talggris även i undantagsformåner, så i P. Öby där man tjänade på 1860 talet & det var många skälpmad gris som då skulle slaktas, ansåg man att man inte fick ring talg vid slakt. Men måste man slakta även att på ljusstjörningen var alltså

ett rikligt besittel i julbenedelserna då. De flesta ljus dog-
pades i Tälgen & hängdes åt stela & lyssades in till de jule-
den. Tjocklek man visig men man stöpte också ljus i form just
i mindre skålar & gjorde också några tregarna ljus för julbordet
då bekanta maldes summan & delades & ljuset formades när det
böjdes stela för första löppringarna. En del ljus skänktes
bort: gårdarna, husmans folk som inga för hade skallet ha
riktige ljus på bordet. Julaften annars hade man då en-
dast Tran Lampor. At ljus tändarna & utfallstely stöpte man
tunnare, mjörr-lampor som man mätade just var som helst
när man behövde lyse särskilt under julbestyren.

På slaktade man julgäsen, ofta en gröt mugg i gårdarna,
i de mindre stälarna en övriga (ärgammal) gris, någon dag
när månen var i ny & beständ dag. Man gav noggiskt på
månen ställning, kom man att slakta när "månen gick på"
månen var i nedan körp fläsket in vid kokning & blev odyggt
"månen lade på fläsket" allmän tro.

Vid bygg den till jul var man särskilt osorgspelt, man

skulle ha extra gott julöl det var en kudda för husmorden. Också
vinter tiggas en del av den första bästa undan till påg- och
vinter bekades ibland bekylades till viss grad i tillfällen med
jästärmet smaksatter med kandermmaskal m.m. Deras
blev det bästa stäcke julöl för julaftron i julagillena. Det
sattes fram i hus och i gårdarna ibland i vandrstop.

Julbuket var ett vidlyftigt kapitel i gårdarna. Bland
småfolket gjordes man då gott man förmådde, dock alltså lida för
man än annars. Li beäffade man att komma man när kom o
komma rykten var barn omk. 1850 bekade pepparvatten till
julen som de hade att mudda (gissa) med under julen i de sjätte
fingra en dag blidh att baka julmanna av, dog en kunnariktad
mjöl i det var en smak av lögla för den barn det o vissat inte
förekommade i alla husmanshem.

I gårdarna bekades både stora grova "pungabrod" o rursitt
hemmariktat brod i mindre under fina vita brod av pinsik-
tat- mulleriktat, vetebrod o fina bekn. gorar, klenor, kringor
av vetedag, tillsett med mjöllet varit samt persaner av röt dag

kringle o kransar tillades ut. I bland hade man i gärdarna även
mandelfrömar. Dessa kacker utom blomma måste man baka
över tinsgriden i den öppna eldstaden o hälla en plåt med
gröder över för ovanvarmens skull, gränsjämte bände man
över elden. Det var rent att baka på o det blev inga stora för-
röd, jäsarpiisar fanns ju inte o bakugnen hade fjel i trä-
som skulle klincas med lea medom bröden stod i smö o sakna-
de alltså smör. När man tjänade jula kunde hon redan grötta
om kokad för ställa sig i skorstenen o baka brällens kakor på
julaften, kanske ett undantag, men det var så.
Man bakade flera bakningar bröd. Dels måste ugnen vara
olika varm för olika brödstag, dels måste man ha mäng-
der av bröd. Tjänarna skulle ha sina julabitar o nömmen
fattiga sina när de kom några av dagarna intill jul. Tig-
garne som gick omkring i bygden skenande av hemlösorätt
pingo ej heller gå omkring utan skulle ha mera än vanligt
i sin påse till jul. Detta visste de o var därför också så
många just intill julatt - o hade nästan nog att göra med att

dela ut "nul ö brä" till dem - sade man. Det blev inte mycket
sömn medan bak i bygga pågick.

Till jul köpte husvärdin till släkten, då kom hon hem med
jordsod av isgryn, kaffe, socker & julfisk - plejla fisk eller salt
länga samt kydder, ofta så ibland att det smälte den hus-
manskrinna som kom att se jordsoden som lades in där hon var
på hjälp. Hon var glad om hon hade fått något skälpsoda gryn
för juleaftnens gäst (ofta blev det så som de andra helgdagarna
by - kom grynsgäst av gryn som hon fått) samt något skälps.
Kanske endast några fjärandel socker & kaffe (ersattes med rögel
korn i smörgåsar) samt något fisk. Det blev dock festligt & av-
rikande för emdagen med dessa små resurser även i fattig
mans hus, något färskt kött man ju också då & det förskrämt inte
oftare.

7) Kvällen innan juleaftna badade man, det var regel då alla skulle
vara rena när man gillade att bege julen. Man badade i frönd-
ning & hjälpte varandra. Pigena tvättade på den tiden även trått
drängarna om halsen lördagskvällen då var gånge red.

4. Någon särskild utsmykning utmärking nämndes inte om men allt skulle vara stillet i undantaget alla redskap som togs in måste vara i hus om plög som stod i jorden och helgen bådade olycka.

5. Någon särskild julfest hade för stugar kännas jag ej heller från den tiden. Allt var om vitshuset i huset. Lur- eller brädd- golvet som det i skott med enis eller bakben och rökte med enis som köptes av skat. bra som den brände med enis och lögden till helgerna. Man var man om att på en god lukt: stugar- tangar o vittplaster fide vacker. Tjocka o grönga, något vitt kan- kle med fläskt till kunde hänges upp eller budas på någon stans där det passade. Ljustikar av messing eller järn var putsade o försedda med glas. Ljusn var viktigaste pyntningen. På brädet bredades duk vilket ej frökorn annars, den dukades med julbörzarna, hela brädet o baken av alla klog som förkorn. Ljus samt åtminstone ibland fläsk. Dessa krigar var tjänar. När julgäster o de tog de med sig o använde efter godfrimad. Var den till det ofta fattige kommit eller tog av det var det om julestäm

Till julk och husets folk bokade jagade ägg julkraften på samma sätt
6. Någon julgran förekom ej jönan vid slutet av 1800-talet.

7. Julbordet slutade julaftnas eftermiddag. De jättes
jultyggar hade lagts fram o kunnats någon dag förut men
det varnade man inte som någon dukning av julbord just
innan de skulle traktas med något o mannen blev en sup
antingen att ta strax eller på underbarast plats.

Julbakeri eller bäckagone som man sade bakades av julbrödet
deg. Den gjordes i maltkupan (där man också gjord blodkaka)
för att ges åt kaklar o dragare den dag var bruket tog vi
bröden och ystade i kummen o tröskte ostarna i ostticken
o den bästa lagom många osten togs undan, jule-osten.

Ljuset, minst två utgjorde bordsdekorationen, maten var
huvudsaken. Köttet o juleäpplen kunde också till. Ljuset eller
lyset var något man ystade på, imorgonlag i när någon ri-
kade ställe. Ett ljus där ett brann förut kunde bli snart ja
mera: "Tre ljus på bordet de var ut som de en julaftan". Där
kan man forstå att utan det viktigaste lyset skapade julstämning.

8. Det var en egenhet här att man inte hade den obligatoriske
firken på julaften utan på nyårs- eller trehundraledston. Julaf-
tonn hade man soppa kokad på julgissens fläsk: bött. Soppan
skummades aldrig då man ansåg att kraft & mat satti;
det feta, ju tjockare lagen är, fört som fört dessa mestigare
soppa. Det blev ju förfalla som om detta bruk är feta bött: soppan
och julaftnans måltid kan vara en kombination av uppläs-
ning, dop, i grytan & själva aftonmåltiden.

För att ta det i ordning ville jag börja med julaftnas tidiga
middag. Den bestod antingen av stekt potatis med fläsk
eller gräva (finkon) eller stekt polska (= blodkru) som gämla för
dumme mättnad, även den kunde serveras med gräva. När
man ansat djuren i gäst den andra här för att även de skulle
bämma. Att det var jul, badat & stödat sig & man dukat &
Färd (ingen stuga fick vara mörk sedan det var bräde julaft)
var det tid att kalla helg. Dessutom var först som helg
och i brukade den unga husmodern på ett ställe sin mor
tjänade: dundrig sötte sig ner i lappa och gammalt linne.

hon skulle hjälpa jungfru Maria att ry åt barnet. Det skulle
gå att hon skulle få en lätt barnsbröd om det kom i jäga
under året som kom.

Skåltiden, julaftan bestod av mris, brödpot o julöl
samt kokt vinrött med potatis. Därefter ryga av det
oskummade fläskspedit med röttor o blimpe. Därefter kom
risgröt med mjölk. Alla åt in gemensamt fat o droppade
i doppelkoppen men det var absolut regel att husbonden skulle
vara den förste som satte skuden i gröt/fatet, så ock i husman-
hemmen den yngre. Inga vin förutom i de enkla brödehemmen.
Efter gröten fick man kakor, klemm o grädd. Ofoc om man
i vardagslag endast läste typiskt brödsbön (brukades allmänt)
skulle på helgaftrarna något av barnen eller om g barnfamilj
måga annan läsning tillg. före o efter maten. Då läste man före
maten den länge brödsbönen som började: "Allas ögon lita till dig
Herre Fader vår" o slutade med den som var lång bön
o en psalmvers. När man var på bön under frukosten för
husföden husmorsden för maten o så barnen föräldrarne o

ACC. N:R M. 9945: 11.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

- Hjännarna lustrade folket. På var neder så väl manns hem
som där hon tjänade, det om på ett sätt lighetligt bara det.
Thunder i katten skulle komma av julnatten.
9. På läste man, lustraden eller några ålder i bibel i bön-
bok i man sjöng psalmer.
10. Därefter lekte man, gissade motter & gätor & lekte helst
ville leka, man var nöjd. Pantomim lektes om man var
någ folklade därtill. Man gjorde konst med fingrar & händer.
I det fanns många lekar som lektes i rummet som man äro lukt
betydande, olika orter hade olika lekar.
11. Några julklappar jämförliga med våra dagars kom g i
måga hem. Man fick något nyttigt till jul men det var ej
säkert att det blev givet till julaftnas bröd. När julklappen
föregick komme i bruk kunde det anses för tjupsta passare i
löjliga sådana i det var nog ofta bärns umgänge med
andra barn som hade umgänge på annat sätt som gjorda
att de kom i bruk, i och släktkap & umgänge med lärare
ståndspersoner & stedsborn.

ACC. N:R M. 9945:12.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När man sett till djuren och den matfjäder som man äter
 mat, suri o liad sylt i iakttagelse o så var julafton. Till ena
 kaffe kunde man sluta sig åt denna till att vara denna må.
 Till Hållens mat flyttades endast över till lång bordets
 mindre ända. Där fick den stå kvar natten över, varför af-
 fektade man inte över eller tabade om, men det hade alltså
 brukats så o det var inte bra att lagta mat den natten.
 Det skedde ju inte att låta det vara så tyst det.
 Sedan att bästa julknytt var vanlig men nog i den bemär-
 kelse som i jögelisten också, det var ett julkänst. Man ropade
 in en koft gusfat i kappan, flera lag, o kastade den in i någon
 grannas stuga o sökte försöka. Det gällde för de innevarande
 att komma upp i kassaren. Lyckades det måste denna gåta
 stå upp gusfoten o ta en var för varje led i foten. Ett annat
 liknande julkänst var att en jägel fångades o släpptes in i
 en stuga. Den fick då i regel sitta på det bästa ljuset som
 nåtades. De gällde det för de oförbundade innevarande att i
 mörket tröta sig fram o komma ut o fånga besökaren. De

kommer in i Traktens korn, brännvin & äpplen var vanlig Traktning.
Dessa skönt kunde dock mest nyårs- & tuffmidsaftnen till
julaftnen var hemmets lugnare då inga andra besökare kom än
om någon ensam eller gammal bjödets/efter Träskemannen &
hans familj kunde de räknas till huskålen.

12. Juldagens morgon för man till julstämman men någon beppri-
ing förekom mig betydligt sällan. När man kom ut i kyrkan
omskedde man allmänt om andes Guds jul så och de lunnava-
rande när man kom hem. Juldagens frukost bestod alltså
där man "visste att baka folkerbröd", as syltar i rödbetor
sivalt i gårdar som lussmansställen i stället kunde man
ha av julaftnens visgröt bak med kokt öl eller dricka till
som doppa. Senare frukost med syltar i rödbetor som även
förekom de andra helgdagsmorgnarna där man hade så
man kunde (annars stekt potatis) skilde sig till på den
vanliga med rikt i potatis som de ansågs för alldeles omöjlig
om man var än så glad åt den annars. Juldagen var en hem-
mets dag. Ynga barn eller onsdiga besök förekom då.
Juldagens middag lik julaftnens lugnidsmiddag.

13. Åttan doger kunde julagillen bräja. Då var det inga särskilda
Traditioner över maten, man åt rester i krus för övrigt åt om det
färskt fäsket. Den fattige ansåg sig ofta i ha råd att baka
nytt bröd som om kalas gästarna det rester sattes som allt annat.
En ramsa lyden också så: "Julaftan i juledda då hade ja
sältra som ja vilde ha skuldajul kunde man sitta (gaa)
sul Triddlejul de moss: "Håll me di jög i möga, stå inte
här inge i köga (sysselsättas)".

Åttans aften hade man i regel lutfish med senapsås, vit
sås med hemma malda senap i i tea samt potatis, gröt i
gärdarna av isgrupp i husmanshemmen bonagrupp. På natten
sköt man in det nya året. Man skulle fänga skytten i trah-
tens kammare. Upp till julebarn och på som var granngårdens
drängar intill sin värfvar hem i Gärdstör rullade ställen
i en annan granngård full med gräddel på gräddelågen
Redskap som stått ute hängdes på Taket eller ställdes på de
mest omöjliga ställen. Åttans dag var man sura med var
man först sysselsatt med. Därmed skulle man ja fortfara

Att såhär pengar var inte illa. Man gao också ut på nyårsmyset.
Vid Trettondedagshelgen klöddle man ut sig i glock omkring
i hus i gårdar o "spela apa" - komedi i rodd folket i klas
traktrodd i igenkända. Trettondeaften skulle "alla ha
lykka med guld" men det var då ofta brungrymning
över i de mindre gårdarna, man skulle äta på mycket
gröt man också ett Talesitt om man särskilt framförde
Den andra maten var mera obestämd, det kunde vara fisk
men också bruna bönor o fläsk. Endast där man genom
förbindelser med andra klasser annars mat andra rätter hade
man stek. Det ansågs ganska länge att det enkla folket
för större att stek. kött.

På mellan dagarna bräddas hade tjänarna i annan enkla
ungdom även matbörarna, sina julstämman, på ett bestämt
ställe eller, oftast, ambulande i gårdarna där de
ekte o rodd sig. Julstämman innehåller utgjorde
eftersom jag tycker mig förstå en del av traktninge
att man kunde folket på stället kunde deltaga i ständiga till

Julsederna på 1890-talet.

Om min barndom på 1890-talet hade man kommit så långt från det mesta av gammal ortstradition att man endast talade om det mesta av vad jag här återger, men minnet av vad som varit tvivels upp till de äldre just vid högtiden i det som de minn beåttade där.

1. Advent firades i likskap med föregående
2. Lucia firades alltjämt skönt
3. Julsticket var delvis det samma men för enkelhet, så hade prästheten gått tillbaka till ett minimum av vad det varit då man endast undantogs vis stöple några ljus. I mitt hem släktades ett par - av talgen stöple endast präst = talgouken som mor hade att lysa sig med vid somnoläsa i julticket, de var så kända i och man ansåg sig inte kunna undvika dem. Prästheten ville fortfarande många ha gjord i "ny" men g alla faste sig därvid. De flesta stekte då något av grisen för talgen i julkatserna. Bryggden höll mer fast vid, men somliga köpte diiden i öl.

ACC. N:R M. 9945-18.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Badardet hade åtminstone till en del förortat in traditionella
karakterer, men det var allmän red att man skulle böja det nya
mot badad eller trättid över hela kroppen i med rent både på
nig själv i i vagnarna.

Bakode; den murade uggen gjorde man även då, för eller
flera bak, men mest för eget behov. I för smärre hade man
jämvisst ut tillgå i somliga hem medelst sig ofta de mindre
grovt, kattsint- kunnasiktat i fint flor- eller mölleiktat
vid samt oftast vetebröd bakades; den murade uggen
för hela julen på en gång. Vår kakor bakades inte mer sällan.
Vid det lade man med vänskap omsorg på. De formades runda
i mögghals pyntligt med kanten är en grov redskap, korr-
vis med jämna mellanrum i runder väl. Att man kunde
man sig hastig till vuds om julbrödet visade det sig
i en "frågad i sammanhåll", det vidade dödsfall under
det förmanande året, man togs till gäta i men ändå --
Skanning av det då allmänna brädgölbet (legals förbruk
änne somliga städer) kunde då till julsticket men voblesna

o de kunde väl målla lika tätt. Vårten på Olcas hemkomst
o minnet de där ännu för mig som en inledning till
julen. Då hade de också julkändlat annat som hörde
julen till. Pydfukter hade ännu inte slagit igång
men gjorde det just under min barndom. Jag minns ännu
hur omöjlig min första apelsin var att på mer, men blev
hastigt maken ändrades, det var omkring 1900, o så var det
också med allt det andra nya i gottetig som kom då.
Då fick man också sin första jultidning. Min första var
"Julströten" år 1895 o där var jag ströter för första gången
man satt på titelbladet o skrev manen på pällen. Någon
jultidning i annan bemärkelse eller tidigare datum kände
man ej till.

4. Genom jultidningarna "Julhälsan" som också härom år
föglarna in i medvetandet. De gamla ålskade inte spårarna
som hörde till i såderstehemma som de stod ute om vintern o
ansåg därför oftast härom år föglarna omöjliga.
Till jul kom det less med granar o snar på skogstrakten

kämlar till julmarknaden vid stationen. Där köpte allmänheten
enar i enisruskor att pynta i att ihåla med. De som skulle ha
julgran köpte den. Vid stationen - sambandet, där luren redan
då låg. Tätt vid de stora vägarna, köpte man många
granar, en i anslutning enar, att sätta utanför dörarna. Man kan
säg säga att det stod ett par granar utanför var enda
fäststaden där folk bodde som följde rederna i allmänhet
fast det visst inte fanns någon gran inne i varje hus. Både
både med granar utanför dörarna vid jul kom på en gång
o försvann liksom efter några år då granar endast kom i
piga på detta sätt vid begravnings o så är det en. Granar
na sattes ut på en gång överallt i Trög bort på en gång
när julen var slut ungefär lika regelbundet som man
man kassar flaggan upp o tar den ned.

5. Mitt hus pyntades här jag vedar nämnt något en.
Brod o baka fika rena choklad, speglar nyträttad stöja
m.m. något av naturen tiden julpynt förkom inte.
Jag minns att det en gång till jul kom en framkändare

ACC. N:R M. 9945:22

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

som sålde ett slags pyntade, en liten jęgel av någon form
vackmassa som hängde i en gunga i en ställning klädd
med grön silkepapper men att det var en speciell jęljęd
med tänkte ingen på. Den hängdes i ett fönster, troligen efter
saljarens anvisning i den för den hänga så länge den
var vacker o höll klapp, den hade intet med julen att göra
för oss.

6. Någon julgran hade icke i mitt hem. Jag var ensam
barn o inte jęckande, mina föräldrar hade aldrig en
tänkt på någon gran. Det var något nytt i omgifna lunde
hem. Gaudre hem där det fanns flera barn o dessa jęckade
på att få gran eller man hade intimare förbindelse med
samhällets eller stadsborn hade man julgran. Man klädde
den o glöddes åt den, men den hade ännu inte här blivit
d. s. o. ett med julen så som för upplęmning. Kanske gjorde
det och så vitt till att granen inte var ingår i landskaps-
bilderna så som på andra platser, man var främmande
för den i beskrivde ställems till att vänta sig, det fanns

ACC. N:R M. 9945:23.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ingen tradition. När i äldre tider kunde ej heller ena sig i glöda över julgranen, de sågs den på olika sätt, de äldre kunde nämligen uttrycka att den tog upp platsen och dög till och verkade glada när den kom bort. Jag minns att jag varde över att jag ej fick någon gran när somliga av minna kamrater hade en när jag annars dog jul hade varit med på söndagskvällen i glöda att granen där. Då kunde jag ta in en brist av en ensam visig gran som förde en tyman tillvagn i vår trädgård, sätta den i en blomkruka i hänga i den de papperskara mullen jag fått på festen och så föreställa mig att också jag hade julgran att dansa kring. Jag glömdes och den också när julen var slut.

7. Julhogarna var då helt bortglömda och den flara är tillbaka, varken liksom. Två ljus på bordet ville man ha just för julen lampor intogit deras plats annars. Julbord med julkrubba förekom ej. Den första julkrubba jag minns ha varit i en prästfamilj 1916-17 som var inflyttad från mellan-veige.

Guldbrudet i mitt hem dukades i bråkningen juleaften
lampo i gas skulle då fändes så att inte stigan låg.
mirade när bulgar gick in

8. Matordningen var oförändrad med julest. Bröt o mppa
senut gröt i klenor då med sylt. För skulle först ta ar grötten
Yaga i en kår. Jag skulle läsa för maten, då de kortare
brötlönerna: Y gesa namn på ci till bröd o.s.v. c: För mat o
dugde dig var lov... För ^{höglydande} tackade man o jag tackade min för

9. I skyningarna ^{ingelns} gick julen in. I juler gick också då en ha
li som skulle de skulle hämta att det var jul, där var också
särskilt stödat, fönstren tättade o.s.v. Glada i båt gick med
ar grötten. Då hade man lagt bort redan att läta maten stå
hvar på brödet natten över. Efter måltiden läste o sjöng man
även en sång först således man gjorde så gott man kunde.
Sedan muddre vi tittade på julkalppen i jultidningen som
varit underlaget till då. Där familjen var större var men
tio o hade man där gran dansen man bring den i stede
sig på livligare sätt.

ACC. N.R. M. 9945:25.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10. Någon julklappsutdelning under traditionella former förekom
givetvis inte då julklappar, och bemärkelsen som vi nu tänka oss
inte ägde någon tradition i samtliga enkla hem. Men för sina
julklappar förde de efter mätiden, det senare ansågs nog
dock för rättat. Ynga grötter förekom men mandelen kunde
så mått börja komma med den yngre familjen.
11. Jullekar lestes också allt efter som det var flera eller färre vuxna
sköpa som kanske än mindre kända skal jag nämna något om
vid slutet av dessa ror.
12. Till julottan skulle vi om det var någon möjligt, då en
kyrkan fullpackad med folk. Då sågs på flera ställen där det
fanns långa stuglångor med frästa syltiga på vägar
gas binnerade i dem alla, det ansågs allmänt för stämning
fullt o högtidligt. När man kom hem skulle man även dö ha
sylt o isbiter helt öl i kall visgrynsgröt till frukost, lyctan
i stället för den obligatoriska potatisen med salt till var portloral
tidning i egen.
- Juldagen började oavsett folk sig komma i en samling där

ACC. N:R M. 9945:26.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

som stälde till med julegula & val en juldag i Brynäs 1902. Talat ansågs för minst sagt märkligt, man förkastade sig & ansåg det nästan bedröfligt, många togs avstöt. Men någon på besök under julen, även jult på juleafton innan julgen gått in måste ha gäddas på något annat var han bröt nedan, det har varit gammal tradition, iakttaga noga de & är inte glömt än.

13. Annandagen var jag värd i min bandon på juldagskvällen. Jäst, annandagen var uppsynskan & dessan lottigare bymne & ströme förmåga att skapa julstämning & lyckan upp & var oss även annan kvar i minnet det skilde sig från det man här var var i de julen bland folket här på stället mera var en tid då man nyöt av skopplingen på det vanliga arbetet. Man såg och uppsynskan förmåga att lida sig upp i den banisliga glädje som annas lilla julen till. Men man nyöt efter i den bymne. Vi rikt rätt, som ~~är~~ mestadels för intyg & jult. När jag var barn bröjde stiftskollegiet ena elimineras bort & man antog allt mer gemensamma former för julfirandet.

ACC. N:R M. 9945: 27.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Omman dagen bjödade julagillerna, man ville gärna ha dem nu
den skänkningen var något mindre ny, då det var den som
utgjorde kakteiningen, sgltn, lika slags bors, stek. vittbräddar
eller luffisk eller vidodden gröt både vid & vit eller judding,
ston för det hembakade brödet. öfver skulld vill man i de
enklare hemmen ha gillerna fort undan, alla förmoda ju dock
ginstoris inte komma först. Då lichte vi Gam & unga & en
något äldre kunde vara med. Spelades det upp till dans i
rummarstugan darsede alla om kunde både unga & gamla.
Gubbarna spelade skack i ^{och} totor & kvinnorna reserode om
Gam, jign, värmed & väcken, därmed kan ist man i drack
kaffe, gubbarna kunde då ännu hälsas välkommen med en
malörtis besk. Där man ville vara för reseroder te jämsides
med kaffet för den som var "fina" & inte "tälde" kaffe, det var
fint att vara "klen" då, & hälsas om ett fint samtal om
Någon afton hade vi i mitt hem fisk & gröt & i och nyårsdagen
middag. När det nya året gick in kunde man ännu då vänta
att det skulle mätta & skypen skulle fängas i Tus m & und jignas.

ACC. N:R M. 9945:28.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Trettonde afton jordes som de andra helg aftnarna då hade vi robensmjöl: köttbullar, förmat från slakter, jellkallor samt gröt, ej ullhö iisgrusgröt, om man ej givit sedan redan nyårsafton, utan ibland korngrusgröt, man talade då om talesättet att alla liäl skulle föllas med gröt: man skulle äta så mycket man orkade. I min mans hem i Gäddbo hade man precis samma sätt helg aftnarna men fisken i stället kött, beft plats, julafton precis lika om i mitt hem i Skump, där man tjänat på olika platser. Köttet i roppen var nog varit lika i bondelhem som ej varit inflytande från annat håll; hela liäades in till veltshiptet o något däröver. Så var det så länge den generation lede som om föder intill 1860 talat o så om det i mitt eget hem, man tog hänsyn till de gamlas vänner i intill för än de voro borta örnigida man till fisken på brädd julafton, men än det red örnallt. När man ringde in helgon trettonde afton var det intill veltshiptet här: förastrop red att dän garna skulle omka med vid ungvinger i skarpa gyltar. Det gjell till så att

ACC. N:R M. 9945:29.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

drängarna en efter en tog tag i kläppen i knäde runt kirkans
kanten med den så att det skapade ljud uppstod. Man
tänkte en stund som kunde hålla ut längst.

Vid trehundra helgerna kom ännu i min barndom utsködda
parois eller flera i flock. De spelade sjöng & dansade, trakte-
rades & blev så maringen igenbäddade de gick ut hus i hus.
Om klockan komde man på skämt vifta & ropa ut julen genom
dörren innan man tog in spinnrock eller var som varit
borta under julen, fastän man inte bodde på skro och var
vår & och bannlysta ut stugan under helgerna, sådana var
redan allmänna, man höll på traditionen i detta.

14. I mitt hem hade vi inga tjänare & gärdarna i grannskapet
satt oss tjänarna vid julen mest som modersmamma & po-
nivaljen så och vid julagillena då de fingo skotta sina
ryggar med i rökt och med på kalsset. När de under
helgerna gick till sina hem hade de då inte mer någon
julekäg med sig, man var hemmet bannlyst eller fattigt
i husen där de gamla stegen följde ändå en bit det gott med.

ACC. N:R M. 9945:30.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVGulfirandit min 1943.

Om gulfirandit i mitt hem nu är inte mycket att säga. Det finns inte mycket av gammal tradition kvar, alltså jämnat ut sig. Tydskarna i upplandet, landsbygden i stad, bönder, småfolk & hushåll alla söka de olika varandra & själva skillnader. Tydskarna som nog var orsak till att vi byggd på sin tradition har eliminerats av de. Man följer medvetet med i utvecklingen, de nya från nya intressen som inreka & i den industriellare världen är tiderna ryttat som för länge sedan har gjort att t.ex. byggd & bak i delvis också elakt försvunnit i julsticket, personligt präglade liksom på att försvinna.

1. Men om vi inte tänka adepts till vet vi att man gör så det var skönt för.
2. Lucia firas i allmänhet inte bland allmoget men man har blivit ett förtryck därmed från riket. Det är alltid någon i familjen som då gör bekant med Luciafirandet så i min familj. Men skolorna ha iupit sedan.

ACC. NR M. 9945:3/.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3. Inom de undre denna punkt uppmärksamma sig
numera något av tradition över sig. Plaketen utpres är
i hemmet, är bröd, men vid behandlingen är gäsen (för
plaketen förkomma inte nu) vilken jag gamla ha något som
det varit för i nyare tidens skinka i gästhuset har
ingen plakat i ingen tradition. Här skinka saltas i örter
och är gästhuset blir det sylta för för. Ynga strö
bak i numera bakugnen har förkommit på 20 år man
kojar vill bröd i bakar i jämsviseas ugn. Massan av
målbröd bakas jämfört med äldre tiden de man måste
baka på plakat över torvgården i kalla en plakat med gård
över för svanbarnens skett i kalla till den mest skarpa
Klennone är det bakverk som står sig tiderna egendom, de
ha tradition. Smurning av bröd i tiden m. m. och de är ännu
gälden kan jallit bröd, aska och sand som rengöringsmedel
den eftertraktas av seksamman medel. Pättugnen som
smordes med en fläskvål eller jämsvål i bakar kan
rättas av bekännare äldre m. m. m. m. Julmarknaden

ACC. N:R M. 9945:32.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

- kan förlost sin betydelse, då allt finns att jä må som talat
 förutiga föredraga och att säga en gran i marknadens
 där det finns mycket att välja på. Granen är obligatorisk
 i de flesta hem, absolut säkert där barn finns, de
 kan inte på många år komma tänka sig en jul utan gran.
 4. Granarna utifrån domarna är redan flera år en brö-
 tlagd red, det är endast vid begränsning de förekomma i
 samhället kan sin gemensamma julgran på Inget.
 Ennå tuskar kan man tänkas på en på ett annat ställe
 kläder i laders sätts upp på många ställen över den här
 det är enda och när.
 5. Det som vi nu pygda vara hem med kan inte en nydskänkt
 tradition över sig utan det är det allmänna vedertagna
 papper kläder, vanligt gjort, mistet i d. loppet, dahan, mistade
 tröstaker eller södana kläder med papper.
 6. Julgranen kläder baren där södana finns som överallt omman
 7. Julkläderna och väskarna ha de flesta ingen aning om att de
 finns till, det är nog man kan ha några gammal manne där.

Julbakkens dekoration består av dulk, brödtippar o lys.
Maträtterna smör, bröd o kras, fisk med smagsrår,
små smaker smag samt visgysusgröt med mandelm.
samt kumr, mandelfrmar gröddle o gcl. Senare
grötk o kaffe med julbakkens kaka. Någon av de unga får
fastän de nu äro vuxna ännu i dag följa Traditionen på
atolre tid i från deras egen bostad i låga bröds lön till
pi helg aftnarna såsom det varit sed i min o nog även min
mans släkt, när det kommer en ny generation kanske den
följande Traditionen. Att vinna till grötta är ännu påm-
marde i minstone i de flesta hem. Bruket av sylt i idbe-
En till helgdagarna frukost förtäras en i minstone
pi många ställen en också i det annat. matfög och i smugit
ig in men det till grötta, som vi kunne ha en någon al-
skar det, är nog bröglöm.

2. Numera kan radios julbon o smag program delvis
ersätta den personliga husandakt o andra andliga spisar
pi julaften o delvis även den närliggande. Så är det i min lilla
hem.

- sedan den äldre generationen gått bort, så länge min mams
föräldrar levde i om koss oss läste vi i Högskola och stund när
vi åt Julhelgen trösk när den ringes in i kyrkorna.
10. Julklapparna dela vi ut utan någon bestämd ceremoni
När mitt barn hade jag nägorunda uppfattning om julklappa
just på juleaftons kvällen men inom min mams familj inga
i man kan inte bygga på tradition som inte är stabil.
11. Julklapparna får man numera lära av de gamla, dansen
men inom närjorlivet tagit ledans plats så att de gamla
inomhuslekarna, som lektes nästan av folk: alla äldre
när jag var barn, är nästan helt bortglömda, men det
är nu så att om någon äldre är beröbel att sätta i gång
kan de vara bli så ivriga att de glömma dansen i även
de äldre minns livas upp i de gamla sig med. Plutligen m.
strömet blir att man haft så irligt att man aldrig
haft så irligt: all sin tid, men nästan gång tillfällen
kommer vara lämpligt finnas inga äldre men en ung tjej
tillståndes i så går det att, gamla - nya spel dans i kontinuer

ACC. NR M. 9945:35.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Det är något visst roligt över vår Tids ungdom som gör att
den inte ger sig till att stanna vid något, lära något för
att själv ta hand om något, leka i underhållningen, den skall
stås i stället för roa sig själv. Bland dem dansa kring
granen men även de skall stå, och ungdom samlat vid
julen i gran finns kan man dansa utaför granen utan
att tänka på den, den är ett attribut som till till, men den
kan bli det till julfest flera dagar innan jul i skola o.
i det första undet i förskola julstämningarna men är man anar.
i så är det med mycket som för undantaget för den tid till.
13. Julstämman i kyrkan är inte vad den var när jag var barn
Då var det i regel den enda gudstjänsten vid ^{den} ljus, det var
samlagstads en aftonsångsgudstjänst trettioårsdagsbråk då
man brände ner det som blev över av ottans ljus i det om övre
allt levande ljus, det var något som drog i alstrode stämning
just därför att man inte var förvand med ljus i kyrkan, något
artificiell belysning fanns ja inte utan det var den enda
gången (gången) under året. De hängdes meningstus omärge

ACC. N:R M. 9945:36.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

jick stä. m. i det endast gäst besatt i stämningarna är långt ifrån den samma. I småförsamlingarna är det inte julotta varit så bläa än det julotta varit i riksstämman (g. raka) varit med i det är hög massa på samma gång, om värlande med gästtjänstgörarna i undersörsamlingens kyrka. Tullstämman kan ändå belägsningen i byns gårdar när folket samlas till stämman i det förefaller hög tidligt, men det verkar om med upplevda i många gårdar i är inte traditionellt för alla. Vi kallar ännu på att juldagen blir kunnat till men man är inte mer även på den traditionen. De som kallar något fast vid gammal sed delar med sig av julens mat m. m. åt de fattiga i samman som eventuellt finns, i bjuda dem även till sig julaften.

13. Några särskilda regler för bulgar. Övrigt kan man knappast tala om. Men i mer kalla bulgar på att sluta med annan dagen, men när det gäller julkalender räknar man den till Kunt. Men den klätt ut sig i gäst "jularjake" över sin men traditionen är bröta, det liksom inte passas in i tiden, nejina är

för många, men är för smått att vara sig där.
Något som är en bevarad och gammal tradition här jag näm-
na när det just nu kommer för mig: Julaftnans förmiddag.
Då jag minnades släpa in på skolan, det var en gam-
mal tradition här därmed, så har det alltid varit
i så skalle det vara än.

14. Här man tjänare på de olika som familjemedlemmar jul-
aften annars gå de för det mesta sine egna vägar.
Såsom i dessa skolor framgå i övrigt är det redan sagda.
Tidsomständigheterna i utvecklingen har gjort att det
väsentliga av gammal tradition helt försvunnit och det
har blivit jämstarkt försvunnet. Ofta har det varit barn-
båtar som återkommit att mycket kommit in. Så med julga-
nen i julklapparna i mandelarna; gröten har nog de unga läst om.
Föreläsningarna om julfröken har man nog från julbidningarna
känner ut juleglänsa liksom, åtminstone här. Sistnämnda att vara
lite andra, redan i boken bland de unga har redan för undan
medfört att sådana utveckling kommit till stånd, industrialisering.

ACC. N:R M. 9945:38.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

o kommunikationerna o betydelsen kan gjort resten. De religiösa synpunkterna ha vängts tillbaka i de materiala ha omäktigt vängt sig i främmande allt mer. Hvar en till den familjens seden man kommit in i har också spelat en viss roll mot det gamla Traditionen.

Som ett litet exempel på förändringen i Tankesättet beträffande en så enkel sak som socker: Man väntar jämfört med nu i under under nästan hvar hvar tid på 1860-70 talet i i senare tid som nämnas att man vid bak av jul- o andra målkaker vid den första tidpunkten ansåg sådana kaker som klump, smärkingen o.d. där de fanns mycket mer man lätta socker för billiga kaker därför att det lätta socker i detta skede köps, nu är det ju precis tvärtom. Helt om lyx o röseni man rikligt gästburet var billig mat, allt rött, allt färgt i allt som skulle köpas o betalas med pengar om dyrt o det drog man sig för det hemmagjorda mode Under riktigt är i det underbara Man inte så långt. Detta Tankesätt inverkar även på julen i det en Traditionellt är det.

ACC. N:R M. 9945:39.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV11. Jullekarna under 1800-talet.

Juleafton när man var mest av kött, ragg i gult, lekta
man nog helst stilla. Leken äfvinstrer medan maten
"brådes". Jag vill nämna några av dem som ^{kände} min mor,
i delvis jag varit med om i min barndom, kamma i hoo
släkt o. vännen här-om-kring. Allt gissa nöter = "muddra"
var en lek som lektes även i min barndom då kallas man
på 1850-talet bakade pepparnöter åt sina barn som de mudd-
ra med i redan åt upp. Men den lekt olika ramsor när
man gissade. Den gamla ramsa som min hände på sin
barndom lät så: "Min giss lachar odd skänven."
"Min lachar etter." "Hur många ben kan han?" Gissade
så kött på de i den framtröskta kassan i minnetna nöter
na. Kan den gissade den annars fick han plikta med
de spelade på vilket kätt han en gissade fel. Jag vet
inte säkert men jag tror inte att man ursprungligen fick
ha mer än 4 nöter till denna ramsa. En annan vanlig
ramsa lät så: "Muddra i kenne (eller i kenne eller i min hand).

ACC. N:R M. 9945:40.

"Alle mina." Gett han många! Bleggranset antas.
 Så gissade man gätor men de måste det varit bara
 någon riktigt främmande med som ej kände till gätorna
 lades ju fort, sedan man en gång varit varan saknade
 de ju väde. Håller vi med en bortlek var en vanlig
 lek för barn när de äldre spelade bort riktigt. Då delade
 korten lika mellan deltagarna och lades så med baksidan
 uppåt i man lade, till överring i krig med satsidan upp
 i ges akt på understa kortets färg, ej valen, den spelade
 någon rote, eller någon på lade upp kort ur samma färg som
 det understa fick. Han då hem till en ö lögga den under de
 kort han hade förut o de fortsattes till någon blev utvald
 ten eller till en annan en återstod som då samlat in hela korten.
 En gammal lek som liktes särskilt i unga som minnades
 o som låstänner på en äldre tiden Millöder: "Borra eble".
 Den liktes så: De deltogande lade sina kortna händer
 öfver en varande omväxlande på att ett in bildades. En
 av deltagarna som hade händerna lediga stack med ett

40.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

N:R M. 9945:41.

han sade: Borra, Borra
 en Borrande irrelse som
 en bort den öfversta hand
 dast / amms en hand bo.
 na Borra eble, Vår ble
 To. Vår ble kort? Räs
 nra sännde. Vår ble
 ? Sme smide. Vår
 le vidde? Vår ö i
 öster, samma i väster
 nor. Den som först sp
 nger i den som först g.
 rätt man där tillgånge o
 någon utom väende f
 g ligas en pantlek de
 ändras om: De ha
 utlovis platta öfver i.

ö på skuldran den som gick hand i hand underst draga ut den i
lögge den oransi, det vilige med den var att man gärna
ville dra ut båda handerna på en gång eller fel hand
de var ju aldrig intill varandra. Så gjorde man konst
med handerna: "Tog flygande fåglar, gjorde en kyrka med
folk", ved sigan i plöjare m fl. samt med vörre. Man kunde
vara två om ett vörre i den innera. In ved man kallade:

beggan - spegeln - tricket - valfisker - såg bordsken -
lilla båtutet i, om man var nog skicklig ströa vattutet.
Ljus staken den ljus saken, visst villu det om man kunde det
Såsom kunde man knipa en näsan i pigga: "Blir bor
viom? Som: "Vigst oppa i joran." "Va gör den där?" "Ägg."
"Vidke ska ja på de sune eller de söde?" "Som i uggl:
"Di sune" kan knep de åt till det stricks: "Di söde".
En annan liknande var när man tog, tog, tröt i pigga:
de: "Hå helar janskas bjällers skivne eller släppne?
En lek kallades: "Bugga för janskan skänk". Där delade man
in: "Tän loq gar immorand de loqet de andras namn i

41.
friger i i kilet medan kan sade: Bona, Bona eble, stå
tyffen ut, gjorde därvid en brisande rörelse med fingret i
hög med andra handen höll den öfversta handen. På
fortsatte kan tiller det endast jamm en hand kom. De lät
det i stället på kan: Bona Bona eble, Vår ble eble? Åh
to Vår ble man? Katt to. Vår ble katt? Räs (den lilla) to.
Vår ble räs (thung)? Måna sände. Vår ble skåna? Yse
bed ännu. Vår ble yse? Inne smide. Vår ble sme?
Ude såde vidde. Vår ble vidde? Viigor i räger i snur
id opp, samma flö i öster, samma i väster, samma i
sunner i samma i norr. Den som först sprack ska
ha en kattalrt i mungen i den som först grinar ska
ha bejda term. Så sät man där tigränd i allvarlige
tills någon bröt eller någon utom väende förvidde de
lekande. Orog utspungligen en pantlek där den som bröt
väste ge pant.
En annan lek med händerna var: De handskar där
bed man händerna varlör platta vangi varandra

ö på skuldran som gick handen underst draga ut den i
lögga den ranga; det soliga med den var att man gärna
ville dra ut båda handerna på en gång eller fel hand
de var ju väldigt intressanta. Så gjorde man konst
med handerna: "Tig flygande fåglar, gjorda i kyrka med
folk," besögar i plöjde m fl. samt med vörre. Man kunde
vara två om ett vörre i den övre vörre. In ved man kallade:

baggar - speglar - tröskor - valfisker - röd bilsken -
lilla båtutrustning, om man var nog mycket stora båtutrustning.
Ljus staken eller ljus saker, ovisst vilken det var man kallade det.
Ljusbarn kunde man knipa om näsan i pigga: "Här bor
viom? Linn: "Ligga oppa i jorden." "Va gör hon där?" "Ligga!"
"Vad ska jag se de sune eller de söde?" Linn i regel:
"Di sune" eller knep de åt till det stöcket: "Di söde"
En annan liknande var när man tog tag i trått i pigga:
de: "Här heter niastan bjällers skivorna eller släppna?"
En lek kallades: "Buege för pengarna skänk." Där delade man
in: "Tän lag ges iinnomande laget de andra namn i

Si skulle dessa en efter en gå in i bogen på den de försökte på
 dens namn. ^{om bogen} Var det inte jöde han en med i jöde stannade om
 jöde han vända tillbaka ut, vände till det åter blev hans tan
 si gånade man ingen, full i rummet eller i ring på minne
 "Tiska i min jödes damm." Där höll deltagarna alla i
 kvarten en en mäsduk. En av deltagarna vände runt med
 ett finger i mäsduken medan han sade: Ja jiskar ja
 jiskar i min jödes damm, gäddan bannar alla va
 ja kan, när ja bli en källa ska jag slappa i var ja
 bli en slappa ska i källa. Hålligt! Slapp! eller håll
 Alltså var det någon som gjorde som det blev sagt.

Si lehtes pauttekarne "Sälgi läst" (badmal) i "Bjuda
 till kottas bröllof." När man sålde läst satte man sig
 kvar. En som var talfri i rätig utögs till säljare. Han gick
 först omkring hos paren i lämnade beskedet. När ja nu komma
 i säljer läst ska du säj ja när ja tittar på kan i du ska
 säj nej när ja tittar på henne. Si kom kan (kom) tillbaka till
 paron att efter ett ödet var de det gäddade att vara pyndig i

age förmåga att förvilla, för var gång man varade för eller
 teg måste man ge pant. Bjuda till kaffens bröllof om en lek-
 mande lek den gata de vore den att förvilla den man spöade men
 den sakt man inte pareri. Der som skulle spöa gick från den
 ene till den andre; Tre omgångar. Första gången sade han: "Gode
 "Ja kommer i bjuda till kaffens bröllof farvells!" Upprepades
 med följande begripningar för var en ö en ö om gång Andra gången
 "När ja va i bjöd till kaffens bröllof glömde ja i si add den
 skulle ta kniv i gaffel i ske men de farvells!" Tredje gån-
 gen Gode, Ja skulle kallas på fruen i si add de ble inte
 ti råd med kaffens bröllof ^{för milk} ^{spöet ble var} ^{men} ^{här} ^{en} ^{gång} (lämnar en
 pappasbit e. d.) som fruen har skänkt, för den får de spöa
 nu den vill man inte vart i inte vits i när ja kommer
 igen får den inte si vart i inte vits i inte ja i inte nej
 i den får inte sia i inte grina, farvells!" Kommer si till-
 baka i sätta den stället sig hos en efter en i gädder: "Ja för-
 de för gången som fruen skänkte." Därpå skulle man försöka
 vara utan att byta ett ord. Si följer måjande spöar

felsigningar o panta o viktigt om det o i och när panta
skulle lösas in. En uppgift för intressen kallades "Petta på under
stol" men den har jag aldrig kunnat förstå för den gide till
En annan gäldade att: Rulla ett visst antal less tross på
en dörr. Det gjordes till så att den som skulle lösa panta
stallade sig runt om dörren (det var ofta plankdörrar den an-
mans ståt. dörrar utom ingången) i där hade han draga panta
man uppifrån o nedåt angivet antal gånger, 6-12 varierande,
så att ett rullande ljud uppkom. Många andra uppgifter.
Så lekte man "Klaga", "Byta namn" o "En skugga kommer kastat".
För dessa lekar måste man vara flera o de kunde julkalaset
till.

För de äldre julkalaset följde ännu de vanliga
lekarna, man kör in och bär, sken längst, skodde
Blacken, Preja ud yad po skomagaren. Sitt på plankan o
trädde i en nät eller tände ett ljus som fl. lekar som förskade
minidighet.

Bland blindprocklekar vill jag nämna en: "Roga näsan"

Man sätte sig i en ring ganska tät samman. Blind-
bocken stod i mitten och slutna ringen öfwängdes runt öfver
en trö- eller bomsked i handen. Man hade så att säga upp
en av de riktande sätta sig knäet på golvet öfver en
någon i skroget på den med skeden öfver en harn. Det
var värt att sitta tyst i de löjliga situationer som kom
uppstå i den de ljud som man tät undslippe sig som varskod
de blindbocken om vem det var eller om grannen var om
han misslyckades, ganska värt då man också kunde byta
plats. Man lekte också lekande utan sked. När man
gissat rätt fick man byta med den man gissat på.
Fula lekar förskott också såsom då man: To pengar i pars
lona lona" också en blindbocklek där "lona" med pengar byta
ut mot en kat som man költ upp wansen på, den så kallade
skulle To pengar med wansen i i rätta ögonblicket tog man
en bindeln. Det skulle vara en mycket leshedlig sammiska
som inte blev arg. En mte skimmrisa i ansiktet till-
samman med: Hokus pokus jilokus ö en spegel om en trollen.

Detta är endast ett fåtal av de lekare som lekte av unga
o gamla vid min barndoms julkalas, många har jag
helt glömt bort. Men någon med från att som g. betrodde
någon så långt utläggen kunde den för både nya lekare
o nya ungdomar. Hvarskan jag tillägga att en så
vanlig ungdom som: Ror dig yngling -- hade en speci-
ell skänks vers: Ror du skänning, i maran ska vi säga
guld, släppa du i kramen, så blior du så glad ja vad dig
när du e ung etc. Anneros Persson stus är såken odesäkt
skänks daron vittor målet där det immer stus - lva-
sti i gäsan lva. Slaga o löga dancurät immer rito allt
dessutom fanns det flera annars Perssoner f. ex:
Torng: Vred i skit i bänkjen från annars Persson stus
sät från skänkjen Bada tyda på föredigf leonadsakt i
det gästade man ofta: dansa o rumor. En vals som odesä-
kande der i om det yngre till på julkalasen började så:
I skänkens socker i Klara by, Där bodde en kenne o den m
vi beg. kan loode på kaffe o te så länge känditen kändelä te. o. o.

eller en lekande är mer obkyrt ilag: "Helstörpe socken i
Jordberga by. Där lärde en jätte o den som va bry -----"
Oke kan dansa till musik meri undantängt de gamla
lekarna i danserna med sång, man skole ha hjält
jös att ha soligt, jön hade man sig jätts, "man hade
inte annat soligt än man jätts gjorde sig" sade en
äldre person en gång i då var det, men man kunde
vara sig jätts. Oke är det endast en någon äldre person
kan som förmågan att lärde sig o ta hand om de unga
det gamla jös en kort stund kan lias upp o det händes
yttersi sällan, man kan soligt de både unga o gamla
det betyga de som råkat komma med någon gång
Gulegille i pulaleja kunde ilop i min barndom men
grasen spelade inget sol annat än vät barnen jätts
isade sig o de hade lika soligt utas gras de, är en
stillestånd jag vil framhålla, en annan är att om o en
saken hade soligare jön var man jätts fick luffa
på soligheten än nu man man jös den reversad ut lejda

Spelman; jön är dets.